

Rijksacademie voor leraren

In het recent verschenen onderzoeksrapport 'Een kwestie van lange adem' Een Historische analyse van het beleid op het terrein van het lerarentekort' (januari 2026) kwamen we de **Rijksacademie voor leraren** tegen. Het rapport is afkomstig van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt verbonden aan de Maastricht University. Het blikt terug op 30 jaar lerarentekort. Een uitstekend rapport dat ROA op verzoek van de commissie OCW van de Tweede Kamer heeft opgesteld. Opleiders en beleidsmakers, lees het vooral!

Ik word er niet echt vrolijk van als ik de passage lees: 'In de periodieke rapportages over het lerarenbeleid wordt gesproken over wisselende effectiviteit van de maatregelen om het lerarentekort tegen te gaan. De conclusie in de strategische evaluatie van het lerarenbeleid 2013-2020 is dan ook dat het lerarenbeleid onvoldoende effectief is geweest om knelpunten daadwerkelijk op te lossen'. Daarbij gaat het niet alleen om de tekorten maar ook het kwaliteitsvraagstuk bij de lerarenopleidingen. In de nota Vitaal Leraarschap (1993) werd reeds nadrukkelijk gepleit voor een betere kwaliteit van de lerarenopleidingen. Een **gezamenlijk** curriculum, beroepsvereisten en startbekwaamheden zouden hieraan moeten bijdragen. Anno 2026 zijn we hier nog steeds over bezig. Allemaal met de beste bedoelingen en inzet van deskundigen. Hoewel in het rapport terecht wordt opgemerkt dat de beroepsgroep leraren niet echt goed vertegenwoordigd is.

Zoals gemeld in een eerder **opiniestuk** zijn de pabo's aan de slag met de herijking van de kennisbases. Kijkend naar de conclusies in het ROA onderzoek is het te vraag of deze herijking niet wederom een papieren tijger is, al mag ik hopen dat dat niet het geval is. Maar hoe je het draait of keert de relatieve vrijheid die pabo's hebben om hun opleidingsprogramma in te richten en de kritiek hierop verdraagt zich slecht met de roep naar meer kwaliteit en vergelijkbare kwaliteit. Door gebruik te maken van deze vrijheid maken de pabo's zich kwetsbaar.

Pabo's zouden veel meer dan nu het geval is de armen in één moeten slaan en heldere, éénduidige en transparante afspraken moeten maken over de gezamenlijke inhoud van de opleidingsprogramma's. Het kritische onderzoeksrapport 'inventarisatie curricula voltijdroutes naar het leraarschap primair onderwijs' (2025) waarin er grote verschillen tussen opleidingen worden geconstateerd is veelzeggend en straalt negatief af op de pabo's. Het is dan ook niet vreemd dat in het ROA rapport gesproken wordt over **een landelijk examen en eventueel een Rijksacademie voor leraren**.

Rond de zomer heeft de huidige minister aangekondigd om met een uitgebreide brief te komen over het beleid rondom de leraren (tekorten). Ook zij zal het rapport van ROA goed gelezen hebben. Het zal me benieuwen hoe deze nieuwe bewindsvrouw het beleid rondom tekorten en opleidingen gaat aanvliegen. Het kan m.i twee kanten op: 'pappen en nat houden' of echt stappen vooruit zetten.

Henk Verheijde

Ondernemer, Onderwijsadviseur (oud schoolmeester) en eigenaar van paboweb.nl